

УПРОВАДЖЕННЯ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ В ПРОЦЕС ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ В ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Мар'яна Надич, Алла Соловей

*Львівський державний університет фізичної культури
імені Івана Боберського, м. Львів, Україна*

Актуальність. Інтегрування дітей із порушенням психофізичного розвитку в загальноосвітній простір України як один із напрямів гуманізації всієї системи освіти відповідає пріоритетам державної політики, що окреслені в «Національній стратегії розвитку освіти в Україні на період до 2021 р.», Державній цільовій програмі «Національний план дій з реалізації Конвенції про права інвалідів до 2020 р.» та в інших державних документах [1]. В основу інклюзивної освіти покладено ідеологію, яка забезпечує однакове ставлення до всіх людей, але створює спеціальні умови для дітей з особливими потребами.

Інклюзивна освіта за своїм характером є інноваційною. Кількість дітей з особливими освітніми потребами щороку зростає. На Львівщині у 2017/2018 навчальних роках таких дітей було 358 осіб і створено 25 інклюзивно-ресурсних центрів [3].

В інклюзивній освіті фізичне виховання і фізична культура можуть стати значно більшою проблемою порівнянно з іншими шкільними предметами. Потрібні значні зміни програми, організації та змісту уроку відповідно до інтересів і можливостей всіх дітей, що навчаються в одному класі, адже відмінності дітей особливо яскраво проявляються саме в руховій сфері під час уроків фізичного виховання [2]. Проте в системі інклюзивного фізичного виховання проблема спільного навчання рухових дій, розвитку фізичних здібностей та виховання особистісних властивостей дітей з обмеженими можливостями здоров'я та їхніх здорових однолітків в нашій країні вивчено недостатньо. За таких обставин особливої актуальності набуває проблема належної підготовки педагогічних кадрів, які повинні забезпечити ефективний навчально-виховний процес дітей з особливими потребами в середовищі однолітків із типовим розвитком [3].

Мета дослідження – визначити особливості впровадження інклюзивної освіти в процес фізичного виховання в закладах загальної середньої освіти Львівської області.

Завдання дослідження: з'ясувати ставлення та готовність учителів фізичного виховання до впровадження інклюзивної освіти в процес фізичного виховання школярів.

Методи дослідження: аналіз літературних джерел, статей, електронних ресурсів, соціологічні дослідження (анкетування).

Для визначення готовності до впровадження інклюзивної освіти в процес фізичного виховання було проведено анкетування вчителів фізичного виховання Львівської області, що не мають досвіду роботи в інклюзивних класах. Результати дослідження засвідчили, що 59% учителів вірять в успіх впровадження інклюзивного навчання в процес фізичного виховання, частково вірять 31% фахівців і 10% учителів не вірять в успіх інклюзивного навчання. У запровадженні інклюзивної освіти в процес фізичного виховання опитувані відзначили такі позитивні сторони: 50% учителів вважають, що в дітей є можливість для налагодження дружніх стосунків зі здоровими ровесниками, також 31% вважають, що завдяки цілеспрямованій роботі на уроці фізичної культури поліпшиться моторний, мовний, соціальний та емоційний розвиток дітей з особливими освітніми потребами, 19% учителів вважають, що діти з особливими освітніми потребами стають більш впевненими у собі. Відтак більшість учителів не заперечують, що завдяки впровадженню інклюзії в процес фізичного виховання школярів можна досягнути позитивних результатів педагогічних впливів для дітей з особливими освітніми потребами. Водночас учителі вказують на негативні сторони запровадження інклюзивної освіти в процес фізичного виховання: 32% вчителів вважають, що важко виконувати завдання фізичного виховання на спільних уроках; 27% – що виникатимуть труднощі в організуванні уроку та доборі відповідних засобів та методів фізичного виховання; 14% учителів упевнені, що в дітей з особливими освітніми потребами можуть виникати конфліктні ситуації з ровесниками, 18% бачать негативну сторону в тому, що на спільних уроках здорові учні не зможуть отримувати відповідного рівня фізичного навантаження, 9% вважають, що на спільних уроках учні з особливими освітніми потребами стають менш упевненими в собі. Це вказує, що більшість опитаних не вірять в ефективність такої системи, а деякі взагалі вважають її нездійсненною, оскільки різні можливості і здібності учнів є непереборною перешкодою для його впровадження.

Половина опитаних вчителів бажає поглибити свої знання з корекційної педагогіки та особливостей побудови процесу фізичного виховання з дітьми різних нозологій. Водночас вважають, що для їх професійної діяльності такі знання не потрібні або вагаються з відповідями значна частина опитаних. Це доводить психологічну та емоційну неготовність до впровадження інклюзивної освіти, особисте психологічне неприйняття осіб з інвалідністю.

Висновки. Отже, багато фахівців сумніваються щодо успіху інклюзивного навчання, адже відмінності дітей особливо проявляються в рухових діях, під час уроків фізичної культури. Постає гостра потреба розробити спеціальні програми професійної та психологічної підготовки вчителів фізичної культури щодо впровадження інклюзивної освіти в процес фізичного виховання. Також потрібно розробити критерії оцінювання психологічної і професійної готовності вчителів фізичної культури до роботи в інклюзивних класах.

Список використаних джерел

1. Колупаєва А. Спеціальна освіта в Україні та модернізація освітньої галузі / А. Колупаєва // Особлива дитина: навчання і виховання. – 2014. – № 3. – С. 7
2. Підготовка педагогів до роботи в умовах інклюзивного навчання. / упорядники: Юхимець І. В., Савчук Л. О. – Рівне : РОІППО, 2012. – Вип. 3. – 69 с.
3. Соловей А. В., Римар О. В. Готовність до впровадження інклюзивної освіти в процес фізичного виховання загальноосвітніх шкіл м. Львова / Соловей А. В., Римар О. В. // Актуальні проблеми сучасної біомеханіки фізичного виховання та спорту: матеріали XI Міжнар. наук. конф. пам'яті А. М. Лапутіна. – Чернігів : НУЧК імені Т. Г. Шевченка, 2018. – С. 80–82.